

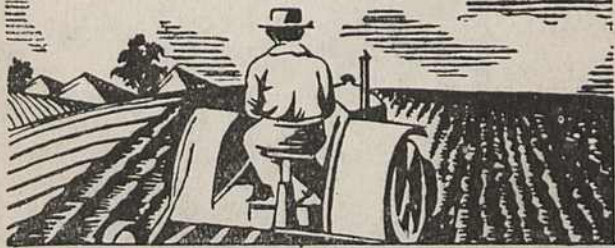
ба 216492

27260

ДЗЯРКАЧ

МІКОЛАВА ГАСПАДАРКА

АГРО-ПОЭМА

В. ЛІТКО

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ
ВЫДАВЕЦТВА МЕНСК 1927

Ба 216492

А. ДЗЯРКАЧ

МІКОЛАВА ГАСПАДАРКА

АГРО-ПОЭМА

VII

27260

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА
М Е Н С К — 1927

Ба 216492
Бел. выдзет

1924 г.

Цэнтральны
бібліятэка СССР
Ленінскі раён

1949

ОДЕССКАЯ ГОСУДАРСТВ.
15 НОЯ. 1927
ПУБЛИЧ. БИБЛИОТЕКА

БДВ № 265.

Галоўлітбел № 25191.

1-ая дзярж. друк. Заказ № 338. У ліку 3.000 экз.

11.0. 2. 2010

У дзень Сьвяточны Ураджаю
Я хацеў-бы напісаць
Так, каб з краю і да краю
✓ Было весела чытаць,
    Каб ніхто ня даў па карку
    Небарацы Дзеркачу
    І адразу гаспадарку
    Стаў вясці, як я хачу!
Нават, не! а як навука
Ў цэлым сьвеце завяла...
Закавырыстая штука
У патыліцу прышла!
    І хоць мне, як сьвінапасу
    (Я зусім не агроном!),
    Мала выдзелена часу
    На пагутарку з пяром,
Трэба ўзяцца бяз ухілу,
Бо за мною ў чарадзе,
Ўсё, што мае толькі сілу,
Талакою ўсьлед ідзе!

Гэта прыказка, а казка
Там наперадзе, браткі...
Ці ўдалося-ж?.. Калі ласка,—
Гляньце ў дальшыя радкі!

* * *

У Міколы буракі—
Без папа і цуда—
Ня ўзьняць у дзьве рукі:
Важаць па поўпуда!

А чаму? Не уцямлю?
Мусіць, гэта стала
Ад таго, што ён зямлю
Апрацоўваў дбала!

Дзень-у-дзень не гультаваў,
Не пачухваў плечы,
А адно к другому гнаў,
Каб было да-рэчы!

Агародны свой пасеў
Ўвосень паскародзіў,
Пырнік полымем пусьціў,
Каб вясной ня шкодзіў.

З печы цэлую зіму—
З бабаю у згодзе
(Пажадаем хоць каму
На усім народзе!)—

Попел ночвамі цягаў
У катух—на грады:
Воз дзесятак назьбіраў
Гною для рассады!

Пасьля загадзя, вясной,
Наумысьле, з дому,
Бяз прыгону—сам сабой—
Зьездзіў к агроному.

Распытаў з усіх бакоў
Пра садок, прышчэпы,
Пра гатункі буракоў,
Агуркоў і рэпы,

Дзе насеньне набываць,
Каб было усхожым,
Як садзіць і даглядаць,
Каб расло прыгожым.

Торбай розуму набраў,
І за тое зразу
Агарод апрацаваў,
Як ніхто ні разу...

Прост, як кажуць, пад арэх:

Не зямля—пярына!

Паляжаць, і то ня грэх—

Далібог, Марына!

І за гэта-ж парасло

Ў корань і салому!

Не бацьвіньне, а вясло!

Дзякуй агроному!

Самі гляньце—агурок,—

Каб яго-ж паветра!

Ў даўжыню і ўпапярок

Болей, як поўмэтра...

Дай дзяўчыне—аніак

Не падняць дзяўчаці,—

Будзе поўзаць так, як рак,

Дзе-нібудзь на гаці!..

З аднае-ж тае грады

Маку і фасолі

Для сям'і на тры гады

Ў дзесяць душ даволі!

Ці капуста?—ажно страх,

Паглядзеце людзі:

З качана кадушку ў мах

Накладзеш па грудзі!

Або, во!—хоць кулю ў лоб

Ці аб землю вока!

Бачыш—лес, а гэта-ж—боб,

Так пайшоў высока!

Ў локаць выпярло струкі,

У кулак—зярнята,

Ў падваліну—цыбукі,

І апал і хата!

А цыбуля?—паспытай

Вырваць корч... Ня ў сілу?

Кінь! і лепей прыпрагай

Да карча кабылу!

Пра каноплі-ж—я ня бот!

І казаць ня трэба:

Лезь угору, як той кот,— ✓

Пападзеш на неба!

Буракоў і агуркоў,

Бобу і картоплі—

Каля тысячы пудоў

З невяліччай кроплі,

Бо па плошчы агарод

Менш, як чацьвярціна,

А прыбытку даў за год

Больш, як дзесяціна!

Можна жыць і спажываць...
Людзям навакола
Я-б адно хацеў сказаць:
Маладзец, Мікола!

↓ Самавіты выбраў шлях
Ты у гаспадарцы:
Будуць боты на нагах
І малым па скварцы!

Наматай гультай на вус,
Бо такія штукі
Зробіць ўсякаму хаўрус
Працы і навукі!

* * *

З агароду пойдзем ў сад...
Не садок—малюнак:
Дрэвы высаджаны ў рад
Роўна ў пагатунак!

Вапнай выбелены скрозь,
Проста, як бярозы...
Цераз плот—ня ўлезе лось,
Ні зайцы, ні козы!

Хай паскачуць, бо дарма!
Ў вышыню настолькі,

І ні шчыліны няма—
Любата і толькі!

На зіму абложан сад
Гноем і саломай,
І мароз яму ня брат—
Цяплыня, як дома!

У падзяку з году ў год
І што больш ад году
Павышаецца даход
І ўсё менш расходу...

Яблык, груш, малінаў, сьліў—
Без канца і меры...
Я-б ніколі ня прысьніў
І ня даў-бы веры,

Каб самому ня прышло—
Ў гэту восень, значыць,—
Праяжджаючы сяло,
Гэтага убачыць!

А гатункі каб зьлічыць,
Дык паперы трэба
На вярсту ці дзьве купіць—
Ад зямлі да неба!

Бо, напрыклад, слущкіх бэр
Каля сотні з гакам,
І адну з другой ня мер—
Ўсе з інакшым смакам!

Ці антонаўка? Каб іх
Вам па назвам зьвесці,
Трэ' пакуштаваць усіх—
Дрэў ня менш, як дзьвесце!

Я ні кроплі не маню,
√ Не разводжу пыху...
Лепш пра іх велічыню
Пагаворым крыху.

На кілё ня болей трох
Пойдзе сьліў—і мерка!
А салодкія-ж!—дальбог
Саладчэй цукеркі...

Яблык проці гарбуза—
Вырасьце-ж, псяюха!
Як каза—і страказа,
Або слонь—і муха...

Ці ігрушы?—аднае
На дваіх даволі,
Бо часамі і тае
Не зьясі ніколі!

Укуси хоць крышку—смак
Цэлы тыдзень ў роце,—
Не адчэпішся ніяк,
Што ні еж напроці!

Не садок, а чысты рай...
Вось якая справа...
Малайчына, Мікалай!
Чэсьць табе і слава!

* * *

Ззаду саду пчальнічок
Ї—хоць невялічкі—
Расстаноўлены ў радок
Вульлі, як каплічкі...

Ў кожным пчолак—мо' мільён:
Сто туды ці сюды!
А паваж—адзін закон!
Пуд і больш нікуды...

Бо і пчолкі-ж! Ей-жа-ей—
Каб сказаць нямнога,—
Дык найбольшы верабей
Проці іх—нічога!

Навакола аж гудзе...
У хаўрус, ў талоку

Праца жвавая ідзе
З раніцы да змроку...

Праз заслоны і ставы—
Быльлю-нябыліцай—
З цьвету, кветак і травы
Мёд плыве крыніцай...

Цэнтрафуга аж гучыць,
І салодкі, чысты
Ручаём мядок дзюрчыць,
Як бруштын, празрысты!

З лета ў восень—цераз край
Бочка-саракоўка...
Маладзец ты, Мікалай!
І твая галоўка!

* * *

З саду—хай расьце здароў!—
Пойдзем на палетак,
Назьбіраем васількоў,
Ці інакшых кветак...

Але дзе там? ні аднэй
Ня відаць і сьледу,
Бо сказаў Мікола мой:
Годзі чужаедаў!

З кветак гiне ўраджай—
Тут iх не патрэба,
А затое цераз край
Назапасiш хлеба!

Бо навука-ж не спраста
Тне ў дзесяць столак,
Каб насеньне да чыста
Пазбываць ад зёлак...

Так, як лыка, завяжу—
Дома, ці ня дома,
Але ўсякаму скажу—
Слухай агронома!

Толькі розуму ня траць,
Толькі слухай вухам—
Не галодным ляжаш спаць
На палацях брухам!

Працы й захаду няма,
Без расходу зразу
Аграпункт табе дарма
Вычысьціць заразу!

Мой Мiкола быў ня пень:
Разуму паслухаў,
I насеньне ўсё за дзень
Зьвёз i перадзьмухаў...

Парасло жытцо, як бор,
Як сьцяна—пшаніца:
Ня умесьціцца на двор
Гэта навальніца!

Умалот?—адна капа:
Пяць асьмін, як вока...
А саломы?—дык снапа
Не нясі далёка,

Бо ня вытрымае пуп!
Аддыхні хоць, браце!
Жарты! гэтакі, як слуп,—
Сажань у абхваце...

Бульбы-ж столькі, як гразі:
Запрагай у кары
І вазі, вазі, вазі
У чатыры пары!

Вось дык гэта ўраджай,—
Аднаму й другому!
Малайчына, Мікалай!
Слава агроному!

* * *

Каля поля сенакос...
Два гады, ня болей,

Як чарот тут толькі рос—
Пэўна, боскай воляй...

Дзесяціна, як на сьмех,
Возу не давала:
У адзін схаваем мех—
На авечку мала!..

Мікалай не сплахаваў:
Угнаіў, уздравіў,
Кожны год баранаваў
І—глядзі—паправіў!

Ў пояс вырасла трава,
І цяпер з паўморгу
Не адзін вазок ці два—
Сто пудоў бяз торгу!

Мо' ня хопіць? Дык чаго—
Канюшыны, вікі
У Міколы маяго
Стог—з гару вялікі!

Толькі еж і пі ваду—
Хваціць для жывёлы,
І на пашу ў чараду
Ня ідзі з стадолы!

Харч даецца—паглытай!
І мука—ня мука!
Малайчына, Мікалай!
Хай жыве навука!

* * *

З сенакосу—у хлявы
На адну хвіліну,
Бо—ей-богу!—з галавы
Льлецца пот за сьпіну!

Але трэ' і ў гэты кут
Паглядзець бяз спрэчкі,
Як жывуць каровы тут,
Коні і авечкі...

Ўсе хлявы стаяць у рад
Пад аднэй страхою...
Вокны, шыбы—ўсюды лад,
Цеплата зімою!

Лес абчэсаны, грубы,
Шчыльна з мохам зьбіты,—
Як люстэркі, жалабы,
Сьцены вапнай зьліты...

На падлогу йшоў цэмент,
Столь узята пазам...

Добра зроблена нашчэнт
Ўсё, як кажуць, разам!
Конь, кабыла, жарабок—
Лялькі, а ня коні:
Пад сабой ня чуоць ног—
Вецер не дагоніць.
Сто пудоў кладзі ці два—
Для яго ні знакам:
Не сагнецца галава,
Ногі сыплюць макам!
Галяндэрскі бык, як слонь:
Калі вокам кіне
На цябе, ня знаўшы, ён,
Кроў уся застыне!
Аж пад ім дрыжыць зямля,
Рогі так, як пікі...
А рахманы, як цяля—
Толькі выгляд дзікі!
З бугаём крыві адной—
Гладкія наўкола—
Пяць кароў, як на ўбой,
Ўздаваў Мікола!
Ўпрост, малочная рака:
Летам і зімою

207 482

У сярэднім малака
Тры вядры з удою!
Тройчы тры—парахаваў?
Дзевяць так, як лёду:
Сэпаратар зразу стаў
Сьмела на калоду!

Працы мала ля яго—
Больш каля сарочкі!
І ў Міколы у майго
Масла прэ, як з бочкі...
Пройдзе тыдзень—і дзяжа:
На кірмаш адразу—
Расхватаюць без нажа,
Плацяць без адказу.

Пра авечак і сьвіней
Гутарыць ня стану,
Гэтак сама і гусей,
Бо ад млосьці вяну...
Але гэта будзе грэх,
Крыўда для жывёлы,
Калі я пакіну плех
Ў цэлыя стадолы...

І хоць сон мяне бярэ,
Поўзае па бровам,

Надзяліць і гэтых трэ'
Пахвалёным словам...

Ўсе яны, як на завод,
Пекнае пароды!
З году ў год даюць прыплод
І ня робяць шкоды!

Кабаны ўдоўж і шыр—
Паглядзі ў засаду!
У адзін зьліліся жыр
Сьпераду і ззаду...

Ў сем пудоў адна аўца,
Родзіць ўсё па двое,
Гусь-жа выведзе з яйца
Нават зразу трое!

Ўсё здаецца з краю ў край,
Зьлева і да права...
Малайчына, Мікалай!
Агрономам—слава!

* * *

Ці здалося мне, ці так?
Як-бы нехта скрыва
Засьмяяўся: „Мо' кулак?
Дык якое-ж дзіва!“

Ба 216492

Ня кулак Мікола мой—
Ў гэтым—ані знаку:
У яго, апроч старой,
Дзетак больш, як маку...
    За сталом пры лобе лоб:
    Хлопцы і дзяўчаты,
    І ўсе яшчэ, як боб,—
    Старшаму дваццаты!
Але помачы няма
І з яго старому,
Бо чацьвертая зіма,
Як паехаў з дому:
    Чалавекам хоча стаць—
    Ў Горках за навукай...
    Два гады яшчэ чакаць
    І пакуль—ня нукай!
А зямлі? Яе ня на'т:
Ня былі панамі,
І цяпер ня пану брат...
Памяркуйце самі:
    Сенажаць і агарод,
    Пахаць, сад, будынак—
    І на ўвесь севазварот
    Восем дзесяцінак...

Не! Мікола ня кулак,
У таго ня столькі!
Ён—найболей—серадняк
І ня болей толькі!
    І ня толькі серадняк—
    Гэтага-б замала—
    Паглядзеце, што і як
    Праз яго паўстала:
Перш на перш—капераціў,—
Лепшы ў вакрузе,—
Ён за месяц узрасьціў,
Як вярбу на лузе...
    Кінь, суседка і кума,
    Думаць аб Абраме,
    Бо чаго-чаго няма
    У хаўруснай краме?!
Усё—ад мазі і цьвіка,
Мыла і газьніцы
Да карун і апліка,—
Аж трашчаць паліцы!
    А цана? Я спраўдзіў сам:
    Не прадасьць і сьмецьце
    Па такой цане Абрам
    Ні завошта ў сьвеце!

Сорт-жа лепшы каб знайсці

Ці хоць гэты самы—

Трэба тыднямі брысьці

З крамы і да крамы!

Соль, як сьнег... А селядцы—

Хіба ў акіяне?

Бо іначай—хоць капцы!--

Хто і дзе дастане?

✓ Сьцісьні—жужалем папрэ

Тран—ня трэ' й алею!

І ў горле не дзярэ

✓ Солкасьцю сваю!

Ў роце-ж таюць, як ясі,

І ў вантробах смагне,

Хоць язык той прыкусі,

Бо ў кішку пацягне!

Або краміну ўзяць:

Не радно, ня сіта—

Глянеш—сонца ня відаць,

Нітка з ніткай зьліта!

Самы просьценкі паркаль

Шоўкам адлівае,

А сатын—дык той амаль

І раўні ня мае!

І такі-ж яшчэ ўзор,
Што ўсім да твару:—
Апраніся і—ня хвор!
Зразу знойдзеш пару...
    Лад ва ўсім: праз тры гады
    Ўсё ў акураце—
    Ні капеечкі туды,
    Дзе ня трэба, браце!
Бо Мікола знае шчот:
Сам на грош ня ўкрадзе,
І такі рахункавод,
Што і нам ня вадзе!
    Гаспадарскае відаць,—
    Дзе ні ступіш,—вока;
    Трэба ўсім за прыклад ўзяць...
    Не пайду далёка—
Глянёце самі: з году ў год
Ён і свой прыбытак
У гасподзе, і расход
Ўпісвае ў сшытак...
    Ўсю статыстыку вядзе:
    Колькі для скаціны
    І чаго за дзень ідзе—
    Сена ці мякіны,

Як багатá вышла коп
Або умалоту,
Нават тое, колькі сноп
Важыць акалоту...

Гэта практыку дало
Маяму Міколе,
І ўсьлед за ім сяло
Ўжо ідзе паволі...

Ад таго пануе лад
У грамадзкай справе,
І драбнейшы недахват
Відзен, як на лаве!

Вось чаму капераціў
Пашырае браму!
Хоць-бы ты азалаціў—
Ня ідуць к Абраму...

І Нахама, і Кузьма—
Гандляры-абдзіры—
Наша погібель сама:
Спраўдзь вагу і гіры—

Будзем ведаць, дзе купляць,
Каб схадней... Даволі!
Бо ніяк ня выйдзе пяць
З двойчы двух ніколі.

Папрабуў цяпер аблай
Кулаком Міколу?
Малайчына, Мікалай—
І з гары і з долу!

* * *

На астатак і канец,
Для сябе ў заплату
І аглядзінам ў вянец,
Зойдзема у хату...

Адпачыць пара даўно...
З пераходкі млосна,
І цямнее... У вакно
Дзень глядзіць укусна...

| Куры ў седала пайшлі...
Выплываюць зоры
І хаваецца з зямлі
Сонейка за горы!

Дый ужо дзесяты раз
Гаспадыня з ганку
Запрашае нас і вас
На гарбаты шклянку...

А даволі-б двух разоў!
Вось мы і у хаце:

Ні багоў, ні абразоў
Ані сьледу, браце.

Замест гэтага добра—
Пад дзярках ўзята!—
У малюнкi дзетвара
Выклеіла хату...

Са сьцяны правадыры
Ўсіх краёў і нацый,
Як-бы цешацца з гары
Новым шляхам працы!

Няжывы, а як жывы,—
Хто яго ня знае!—
З лёгкім схілам галавы
Ленін паглядае:

Як-бы хоча распытаць,
Ў чым яшчэ няхваткі
І дарогу паказаць
Ў лепшыя дастаткі...

Але рада пад рукой:
Ленінскае школы—
Болей сотні можа той
Кніжак у Міколы!

І газэціна штодня,
Дзе на ўсё адказы:

Як карову і каня
Збавіць ад заразы.

Чым карміць, каб ня было
Марнатраўнай шкоды
І ў карысьць живёле йшло,
І сабе ў выгоды...

Як самому ёту ў ёт
Вылічыць падатак
І дабіцца на развод
Пладавітых матак.

Дзе збываць сваё дабро
Можна гаспадарцы.
Колькі літраў на вядро,
Ці кілё—у гарцы...

Што ня здарыцца ў жыцці,
Растлумачыць гэта
І пакажа ўсе пуці
Кніжка і газэта!

Гэтым шляхам—ня другім—
Стаў ісьці Мікола,
І цяпер ня ўсякі з ім
Справіцца вакола...

Многа цяжкой палажыць
Давялося працы:
Папытацца, пахадзіць,
Пазьбіваць абсацы...

Але ў выніках яе—
Птушкай на загоне,
Доля скача і пяе,
Плешчучы ў далоні!

Ёсьць навошта паглядзець,
І ня сорам сьвету
Паказаць гумно і клець,
І хацінку гэту.

✓ Сажняў пяць на тры ўсяго
Хатка у квадраце,
Але выгляду свайго
З гэтага ня траце.

Бо, як цацачка, яна:
Чарапідай крыта
І ва ўсім, як ёсьць, відна
Думка барацьбіта!

Не зраўняецца паркет:
З дапамогай струга
Сьцены зложаны, як сьлед,
У нямецкі вугал...

Склют і гэбаль гузакоў
Насадзіў ня мала,
Покуль ўсе з усіх бакоў
Гэтак заблішчала!..

Або ўзяць хоць фундамэнт:
У замен штандараў,
Вечны камень і цэмэнт—
Ні вады, ні шпараў!

Два зайцы: зямля кругом
Чыста ад каменяў
І ня будзе гінуць дом
З-за гнілых карэньняў!

У сярэдзіне дамок
Перабіт да столі
Ў даўжыню і ў папярок
На чатыры долі:

На пакоік для дзяцей,
Памяшканьне старым,
І куточак для гасьцей
І закут, дзе варым...

Вокна сьветлыя—бадай
Сажань бяз поўмэтра—
Колькі хочаш спажывай
Сьвету і паветра!

Бо маленькае вакно—
Наша безгалоўе:
Тне хваробаю яно
Кожнаму здароўе!
    Ўзяць расьліну—без пары
    У пацёмках гіне...
    Ці-ж дзіця і ты, стары,
    У інакшым чыне?
Чыстата ва ўсім і бель:
Зэдлікі і лавы,
І падлога, і пасьцель—
Бяз усякай зьявы!
    | У заклад ісьці гатоў,
    Што і ўдзень са свечкай
    Тараканаў і прусоў
    Не знайсьці за печкай!
Ні клапоў, ні блох няма:
Горача... сьпякота—
Можна голым спаць—дарма!
Ня згрызе брыдота!
    А які прыбраны стол!
    І ў самой Марыны
    Не задрыпаны падол
    Ні аднэй хвіліны!

Не дарма Мікола мой
Гаварыў бяз штукі:
„У кабеціны маёй
Залатыя рукі!

Што ні возьме, ні кране—
Зробіць, як талерку“.
Больш, як праўда, — і па мне
Трэ' ня гэту мерку.

Мала рукі узнясьці
Да такой жанчыны!
Трэ' іначай падыйсьці
Бяз ніякай кпіны...

Бо яна і галавой
Не слабей Міколы,
І ня йдзе сама сабой
Бяз жыцьця і школы!

Хто ня чуў з сялянскіх хат,
Як яна на сходзе—
Скажа-зрэжа у папад
Пра ўсё, што шкодзе,

Што мяшае у жыцьці,
Дома і на полі,
І якой дарогай йсьці
Да агульнай долі!

Сьветлы розум ў галаве,
Рукі у дадатак,—
У хату рэчкаю плыве
Шчасьце і дастатак!
Вось якая, Мікалай,
У цябе жанчына!
За папраўку ж—руку дай:
Падышла прычына..
Кіньце ўзрок і на дзяцей:
Кветкі-каласочки!
Ўспамінаю ўсё часьцей
Тварыкі і вочкі,
Мілагучны срэбны сьмех
І слухмянасьць слову..
Эх! праз горы-б перабег,
Каб убачыць знову.
Бо яны, як на выбор,
Першыя у школе,
І усе з маленькіх пор
Госьці ў Комсамоле!
Толькі кніжкаю жывуць:
Ледзьве па работах,
Як адразу загудуць
Пчолкамі у сотах!

А ў сяле ніхто ад іх
Не панёс зьнявагі,
Ані слоў дурных якіх
Ці другое зьвягі!
    У дзяцей і у бацькоў
    Не ў пашане чарка...
    А праз гэта і з бакоў
    Крэпне гаспадарка!
Бо ў сярэдзіне—скала:
З агрономам ў руку
Праца грунтам падвяла
Розум і Навуку!
    Зразумейце, хто паняў,
    Нашы недахопі,
    Бо ўсё я вам сказаў
    Да астатняй кропкі!
Хто-ж ня здолеў—выбачай,
Нават не маракуй...
Малайчына Мікалай,
І Марыне—дзякуй!

Кнігапіс сялянскай бібліотэкі.

	Цана
Ажгірай. Культура бульбы	10 к.
Бараноўскі А. Змаганьне з пажарамі	20 "
Бугаёў З. Буракі, бручка і рэпа ў полі	6 "
Бурштэйн. Гадоўля саду	20 "
Выкочка і Крывіцкі. Як палепшыць пяшчаную глебу	8 "
Грабоўскі Я. Аб насеньні. Як і чым палепшыць насеньне	8 "
Драгілёў. Шкоднікі нашых палёў	5 "
Журык. Як у Даніі кормяць кароў	8 "
Жыван В., агроном. Культура кармавых карань- плодаў	20 "
Калікінскі Л., агроном. Лубін і яго культура	—
Каралёў. Як весьці зямельныя спрэчкі	10 "
Кацаураў М. Аб плодасьмене	6 "
" Угнаеньне глебы	8 "
" Як жыве і прарастае насеньне	10 "
" Дагляд за пасавамі	8 "
" Жыта і пшаніца	10 "
" Ячмень, авёс, проса, грэчка і куку- руза	15 "
Кацаураў М. Бульба і караньплоды	10 "
Кудзелька. Каноплі і іх вартасьць у сялянскай гаспадарцы	8 "
Ластоўскі П. Малочныя таварыствы	5 "
Мароваў, агроном. Пажніўныя расьліны—два ўра- джаі з поля	5 "
Місочэнка Т. Рахунак—аснова гаспадаркі	10 "
" Мэліорацыйныя таварыствы і ка- рысьць ад іх	12 "

Жывёлагадоўля.

	Цана
Кацаураў М., агроном. Быдла. Гутарка аб тым, як гадаваць быдла	15 к.
Кацаураў М., агроном. Конь. Гутарка аб тым, як купляць і гадаваць коняй. (Распрадана)	26 "
Серада І., вэт. доктар. Заразлівыя хваробы свайскае жывёлы	15 "
Серада І., вэт. доктар. Сьвіньня—скарбніца гаспадара	10 "
Серада І. Першая дапамога хвораі жывёле	35 "
„ Як трэба кавець коні	20 "

Політычная і антырэлігійная.

Бядуля З. Вера, паншчына і воля ў беларускіх народных песьнях і казках	60 "
Дыкштэйн. Хто чым жыве	15 "
Зайцаў А. Важная пастанова партыі аб сялянскай гаспадарцы	10 "
Зайцаў А. Падаткі і куды яны ідуць	8 "
Зіноўеў Г. Як бальшавікі будуць дзяржаву рабочых і сялян	—
Ігнацьцеў В. Што такое СССР	30 "
Капітонаў І. Што павінны рабіць камуністы на вёсцы	8 "
Сьцяпанаў І. Аб таінстве сьвятога прычасьця	10 "
„ Чыя вера правільная і які бог праўдзівы	5 "
Шастакоў. Што дала сялянам Кастрычнікавая рэволюцыя	8 "
Шыпіла І. Што кожны сялянін павінен ведаць аб коопэрацыі	10 "

Мэдычная.

Былінскі С., доктар. Трахома і сьлепата	5 "
„ „ Як ратавацца ад заразы	5 "
„ „ Гутаркі пра жаночыя хваробы	12 "
Рак С. Страшны вораг (Кніжка аб гарэлцы)	12 "
Трамповіч П., доктар. Балотная трасца	30 "

	Цана
Фурс Н., доктар. Сухоты і барацьба з імі	5 к.
" " Кароста, паршы і вашывасьць	6 "
Цвікевіч Ів., доктар. Гадаваньне грудных дзяцей	10 "
" " Парады цяжарным	8 "
" " Як усьцерагчыся ад сыфілісу	10 "

Прырода, чалавек, навука і тэхніка.

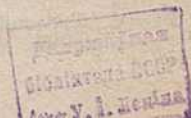
Вагнэр Ю. Апавяданьні аб вадзе	25 "
Гарабурда К. Як стварыўся сьвет і зямля	20 "
Гарбацэвіч Л. Гісторыя чыгункі	50 "
Грэмяцкі. Першыя людзі на зямлі	—
Кудраўскі, проф. Як жылі людзі ў даўныя часы	40 "
Лункевіч В. Грозныя зьявы і цуды прыроды	12 "
" " Неба і зоры	10 "
" " Электрычнасьць, маланка і гром	10 "
Львоў Ул. Каменны вугаль	10 "
" " Соль і яе здабываньне	15 "
" " Там, дзе пануе нафта	20 "
Раманоўскі А. Пісьмо і кніга, ч. I	15 "

Мастацкая.

Бядуля З. Выбраныя апавяданьні	25 "
Галубок Ул. Суд	20 "
Гартны Ц. Выбраныя апавяданьні	15 "
Дзярках А. Пра папоў, пра дзякоў, пра сялян- музыкаў	10 "
Купала Янка. Апавяданьні вершам, кн. I	—
" " " " кн. II	25 "
Чарот Міхась. Выбраныя апавяданьні	—

2 0/086.

~~324538~~

100

10и

Цана 25 кап.

3 Бел. аддзель
1994 г.

0000000403376 1

✓